K lokalitě Beroun se vztahuje pět lidských příběhů od různých romských pamětníků. Jedním ze společných pojítek všech vyprávění je téma bydlení a to, jak etnicita do značné míry znesnadňovala životní cesty pamětníků.

Cíl: Osvojení některých sociálních dovedností jako jsou spolupráce, diskuse, komunikace, a to verbální i nonverbální.
Vcítění se do role Romů, kteří mohou často pociťovat vyloučení z kolektivu, ale i společnosti. Prožití si určité zkušenosti na vlastní kůži.

Věková kategorie: Druhý stupeň ZŠ a SŠ, SOU, gymnázia

Čas: I. Aktivita 20 – 35 minut
II. Aktivita 15 – 20 minut (lze také zadat žákům jako domácí práci a využít odkazy na texty z webu http://www.krajinoupribehu.cz/beroun-pribehy-pametniku/
)
III. Aktivita 2 x 45 minut (Práci na storyboardech lze zadat jako domácí práci a v hodině prezentovat její výsledky. Tím lze získat více prostoru pro diskusi a prezentaci).

Pomůcky: Malé barevné samolepicí puntíky (Ve čtyřech různých barvách- např.: červená, žlutá, zelená, hnědá. Těchto samolepek je o 3ks méně, než členů skupiny). Tři puntíky v dalších jiných barvách (fialová, bílá, modrá), šátky na oči podle počtu studentů, příběhy všech pamětníků (vždy jeden až dva výtisky do skupiny), role balicího papíru, fixy.

Průběh:

I. AKTIVITA: PUNTÍKY

1) Studenti utvoří kruh, ztiší se, zavřou oči a ponechají je zavřené, dokud je lektor nevyzve, aby oči otevřeli (zde můžeme použít šátky pro zavázání očí).
2) Lektor začne na čela studentů přilepovat barevné puntíky a to tak, aby stejně “barevní” studenti nestáli v příliš pravidelných rozestupech nebo vedle sebe.
3) Po umístění všech puntíků mají studenti stále zavřené/zavázané oči a lektor jim dává následující pokyny. Bez použití slov, ukazování na konkrétní barvy (například na oblečení nebo předměty v místnosti) či sundávání si barevných puntíků se studenti rozdělí do čtyř skupin podle barev. Tři další studenti zůstanou stát jednotlivě, bez příslušnosti ke kterékoliv skupině. Platí také, že studenti nesmí používat lesklé předměty (okna, zrcadla), fotoaparáty či mobilní telefony apod.
4) Nyní si studenti mohou sundat šátky, otevřít oči a posadit se do kruhu, kde bude probíhat diskuse.
5) Diskutujte se studenty o tom, jakými způsoby se snažili dorozumět a co bylo klíčem k úspěchu.
6) Vyzvěte tři studenty, kteří zůstali “navíc”, aby se zamysleli nad svými pocity během aktivity a nad tím, jakým způsobem se snažili začlenit do některé skupinky. Bylo jim něco nepříjemné? Co? Je zde důležité se odosobnit od toho, kdo konkrétně patřil do jaké skupiny a soustředit se pouze na to, že “Vy někam patříte, já ne, a rád bych se stal Vaší součástí.”
7) Zeptejte se také studentů, kteří své zařazení našli, jak pro ně bylo příjemné/nepříjemné, když se

studenti “navíc” snažili začlenit. Jaké u toho prožívali pocity, co je napadalo?
8) Komparujte odpovědi studentů se současnými společenskými postoji odmítání některých národnostních menšin a Romů. Zažil některý student podobnou situaci na vlastní kůži? Jak se vyvíjela, jak dopadla?
9) Vyzvěte “nezařazené” studenty, aby se zařadili do některé se skupinek. Dejte prostor přijetí.

II. AKTIVITA: ČTENÍ PŘÍBĚHŮ

1) Rozdělte žáky do pěti skupin podle vlastního klíče nebo využijte skupin z předchozí aktivity.
2) Každá skupina představuje jeden příběh pamětníka.
3) Studenti čtou společně text jednotlivých romských pamětníků. Buď přímo v hodině, nebo při domácí přípravě.
4) Společně ve skupinkách diskutují o hlavních tématech příběhu a o tom, co je nejvíce zaujalo či zasáhlo. Najdou některé podobnosti s vlastními životními zkušenostmi?
5) Vyzvěte žáky, aby se ve skupině domluvili na alternativních řešeních některých životních situací romských pamětníků či nad alternativním zakončením jejich příběhu.

III. AKTIVITA: STORYBOARD

1) Do každé skupiny dejte alespoň dva kusy balicího papíru a fixy. Vyzvěte studenty, aby příběh pamětníka překreslili pomocí jednotlivých okének- filmových scén- a tím utvořili storyboard. Ve svém filmovém scénáři (storyboardu) vyzdvihnou právě ty životní milníky a okamžiky romských pamětníků, jež je nejvíce zaujaly.
2) Vyzvěte studenty, aby zvážili, zda se budou držet příběhu podle pravdy, nebo použijí alternativní postup (například, že pan Josef Kroka šel studovat, jak si přál). Nebo alternativní zakončení příběhu.
3) Jednotlivé skupiny prezentují své scénáře. Popíší skutečný příběh romských protagonistů, ale i alternativní vsuvky, které zařadili. Vysvětlí, proč se uchýlili k těmto alternativním řešením.
4) Hodinu zakončete společnou diskusí o společných jmenovatelích příběhů a o tématech předsudků a stereotypů ve společnosti, o sociálním vyloučení Romů, meziskupinových vztazích aj.
5) Nabídněte studentům prameny, ze kterých mohou v případě zájmu čerpat další informace o životě Romů v historii, ale i současnosti.